

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko správní

Proces zadávání veřejných zakázek ve veřejné správě
Marie Hromádková

Bakalářská práce
2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marie HROMÁDKOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Proces zadávání veřejných zakázek ve veřejné správě**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

OSNOVA

1. Úvod
2. Aktuální stav práva zadávání veřejných zakázek
3. Základní principy a důležité pojmy související se zadáváním veřejných zakázek
4. Metody používané při vyhodnocení nabídek
5. Závěr

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Veřejné zakázky, Koncesní zákon. [s.l.] : Sagit, 2008. 144 s. ISBN 978-80-7208-679-5.

OCHRANA, František. Veřejné zakázky. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2004. 173 s. ISBN 80-86119-79-3.

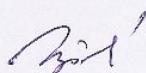
OCHRANA, František. Ekonomická analýza hodnotících kritérií pro zadání veřejných zakázek (analýza stavu a náměty na změny). Brno 13.09.2007. In: JURČÍK, Radek, KRUTÁKOV

PAVEL, Jan. Ekonomické aspekty veřejných zakázek. Praha : Oeconomia, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1260-0.

Portál o veřejných zakázkách a koncesích [online]. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2003-2006 [cit. 2008-05-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/>>.

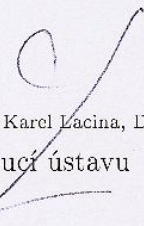
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tomáš Šimek
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 30. června 2008
Termín odevzdání bakalářské práce: 1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2008

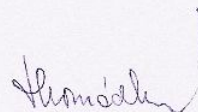
Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle §60, odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2009

.....
Marie Hromádková

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Tomáši Šimkovi za ochotu, pomoc a cenné rady při zpracování mé bakalářské práce.

ANOTACE:

Bakalářská práce se zabývá problematikou zadávání veřejných zakázek ve veřejné správě. V obecné části práce posuzuje legislativu platnou v této oblasti v České republice a Evropské unii, popisuje postupné kroky v průběhu zadávání veřejných zakázek a určuje rizika, která hrozí v jednotlivých fázích zadávacího procesu.

Praktická část se zabývá porovnáním pořadí uchazečů sestaveného na základě dvou různých hodnotících metod stanovených v zákoně o zadávání veřejných zakázek.

KLÍČOVÁ SLOVA

zadávání veřejných zakázek, veřejné zakázky, zadavatel, hodnotící kritéria

TITLE

Process of the public procurement in the public administration

ANNOTATION

Thesis deals with the setting process of the public contracts in the public service. In the general part it looks on the valid legislation of this sphere in the Czech Republic and the European Union. It describes the step-by-step stages in the procedure of the setting process of the public contracts. It determines risks, which can appear in the separate stages of the setting process.

The practical part is engaged in the comparison of the submitters' order. The order is put together on the base of the two various evaluative methods. These methods are fixed in the law of the setting process of the public contracts.

KEYWORDS

public procurement, public contracts, submitter, evaluating commission

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
IS VZ	informační systém veřejných zakázek
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
resp.	respektive
tj.	to je
tzv.	tak zvané
VZ	veřejné zakázky

OBSAH

1. ÚVOD	10
1.1 CÍL PRÁCE	10
1.2 VEŘEJNÉ ZAKÁZKY V ČÍSLECH.....	11
2. AKTUÁLNÍ STAV PRÁVA ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	13
2.1 ZÁKLADEM EVROPSKÉ LEGISLATIVY PRO OBLAST ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK JSOU:	13
2.2 NÁRODNÍ LEGISLATIVA - AKTUÁLNÍ A ÚPLNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	14
2.2.1 <i>Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění účinném od 1. 7. 2008 a jeho prováděcí právní předpisy</i>	14
2.2.2 <i>Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon) ve znění účinném od 27. 2. 2008 a jeho prováděcí právní předpisy</i>	15
3. ZÁKLADNÍ POJMY A PRINCIPY SOUVISEJÍCÍ SE ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK 16	
3.1 ZÁKLADNÍ POJMY	16
3.1.1 <i>Veřejná zakázka</i>	16
3.1.2 <i>Zadavatel veřejné zakázky</i>	16
Veřejný zadavatel.....	16
Dotovaný zadavatel	17
Sektorový zadavatel.....	18
3.2 ZÁKLADNÍ PRINCIPY.....	18
3.2.1 <i>Transparentnost zakázky</i>	18
3.2.2 <i>Rovné zacházení</i>	18
3.2.3 <i>Zákaz diskriminace</i>	18
3.3 DRUHY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	19
3.4 MOŽNOSTI A POSTUPY ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK A RIZIKA SPOJENÁ S JEDNOTLIVÝMI FÁZEMI ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ.....	21
3.4.1 <i>Druhy zadávacích řízení</i>	22
Další způsoby zadávání veřejných zakázek (nejsou druhy zadávacích řízení).....	22
3.4.2 <i>Zadávací podmínky a oznámení zadávacího řízení</i>	24
3.4.3 <i>Postup po doručení nabídek</i>	27
Zhodnocení dopadu možných rizik v průběhu zadávacího řízení	28
4. METODY POUŽÍVANÉ PŘI VYHODNOCENÍ NABÍDEK	30
4.1 EKONOMICKÁ EFEKTIVNOST VEŘEJNÝCH VÝDAJŮ	30
4.2 HODNOTÍCÍ METODY	30
4.2.1 <i>Nejnižší nabídková cena</i>	30
4.2.2 <i>Ekonomická výhodnost</i>	31
4.3 SOUVISLOST MEZI VEŘEJNOU ZAKÁZKOU A ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM	32
4.4 VYHODNOCENÍ NABÍDEK POMOCÍ KRITÉRIA NEJNIŽŠÍ CENY.....	36

4.5	VYHODNOCENÍ NABÍDEK PODLE EKONOMICKÉ VÝHODNOSTI.....	37
5.	ZÁVĚR.....	43
	Seznam použité literatury.....	46
	Seznam tabulek	47
	Seznam grafů	48
	Seznam příloh	49

1. ÚVOD

1.1 Cíl práce

Cílem této práce je posoudit legislativu, která v současnosti upravuje proces zadávání veřejných zakázek v České republice. Zákonná úprava zadávání veřejných zakázek v České republice musí stejně jako legislativa ostatních členských států EU respektovat základní zásady vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství, kterými jsou zásady transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení.

Práce si dále klade za úkol popsat jednotlivé fáze v průběhu zadávání veřejných zakázek především z pohledu zadavatele, určit rizika, která hrozí v jednotlivých fázích zadávacího procesu a porovnat metody používané ve veřejné správě k vyhodnocení přijatých nabídek.

Málokterá oblast je tak diskutovaná a sledovaná v souvislosti s možnou korupcí jako zadávání veřejných zakázek, neboť zde dochází k přerozdělování poměrně velkého množství veřejných prostředků. I v případě, že se jedná o takzvanou zakázku malého rozsahu, jde ve skutečnosti mnohdy o poměrně vysoké částky, neboť v případě dodávek a služeb se jedná o zakázky do výše 2 mil. Kč a v případě stavebních prací dokonce do 6 mil. Kč. Podle Transparency International představuje zadávání veřejných zakázek spolu s politickou korupcí nejčastější oblasti korupce v celosvětovém měřítku.

V praktické části práce budou vyhodnoceny tři nabídky malého rozsahu na dodávku informační techniky pomocí hodnotících metod uvedených v zákoně o veřejných zakázkách, tj. podle nejnižší nabízené ceny a podle ekonomické výhodnosti. Bude zajímavé porovnání, zda u obou hodnocení bude výsledné pořadí nabídek stejné.

V případě hodnocení podle ekonomické výhodnosti je důležitý výběr jednotlivých kritérií a stanovení jejich vah. Mezi dílčí hodnotící kritéria bude zařazeno také kritérium ohleduplnosti k životnímu prostředí. Státní a veřejné instituce by měly jít příkladem a dodržovat pravidla, která jsou v souladu se základními směry Evropského programu pro trvale udržitelný rozvoj, mezi něž patří i upřednostnění výrobků a služeb ohleduplných k životnímu prostředí.

1.2 Veřejné zakázky v číslech

Veřejné zakázky jsou důležitou součástí činnosti veřejné správy. Cílem zadávání veřejných zakázek je napodobení tržního mechanismu, kdy jediným poptávajícím je zadavatel.¹

Zadání veřejné zakázky je poměrně náročný administrativní úkon. Státní a veřejné instituce patří v Evropě k největším spotřebitelům, jelikož utrácejí přibližně 16% hrubého domácího produktu Evropské unie. V České republice je toto procento ještě vyšší (viz tabulka č. 1 a graf č. 1). Velká část veřejných výdajů probíhá právě prostřednictvím veřejných zakázek. Zefektivnění procesu zadávání veřejných zakázek může vést ke zlepšení stavu veřejných rozpočtů.

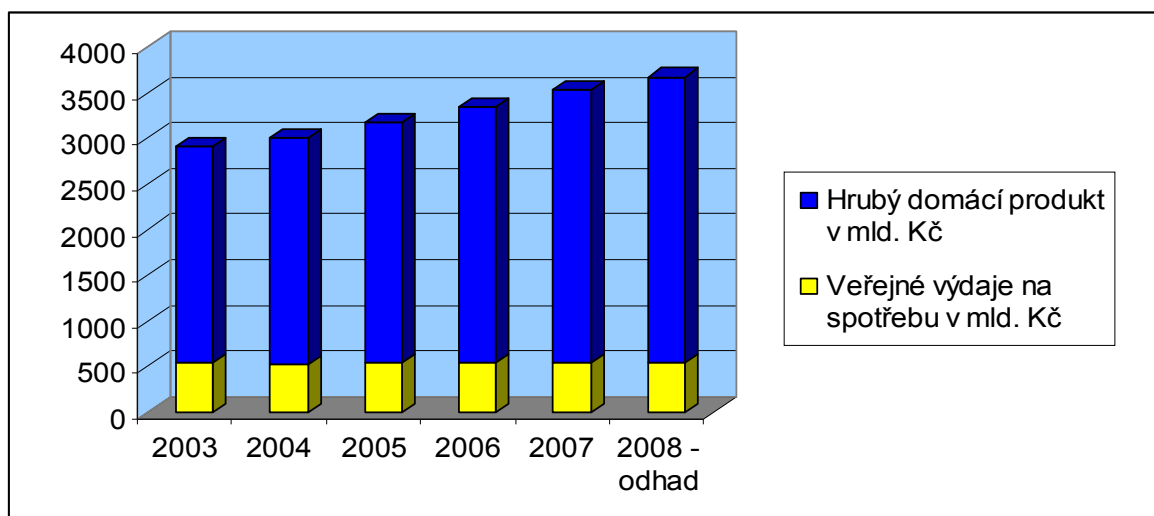
Tabulka 1: Podíl veřejných výdajů na HDP

	Hrubý domácí produkt v mld. Kč	Veřejné výdaje na spotřebu v mld. Kč	Podíl veřejných výdajů na HDP v %
2003	2 368	546	23,06%
2004	2 474	527	21,30%
2005	2 630	542	20,61%
2006	2 809	538	19,15%
2007	2 993	541	18,08%
2008 - odhad	3 126	546	17,47%

Zdroj: MFČR

¹ Pavel, Jan, Ekonomické aspekty zadávání veřejných zakázek, 2007

Graf 1: Podíl veřejných výdajů na HDP

Zdroj: vlastní výpočty

Pro představu jak velký objem finančních prostředků je alokován pomocí zadávání veřejných zakázek jsou v tabulce č. 2 uvedeny počty zadaných veřejných zakázek v roce 2007 a jejich celková hodnota.

Tabulka 2: Celkový počet a objem zadaných veřejných zakázek v ČR za rok 2007 podle zákona o veřejných zakázkách

Veřejná zakázka zadaná dle zákona č. 137/2006 Sb.	Celkový počet zadaných veřejných zakázek	Celková cena zadaných veřejných zakázek (v Kč bez DPH)
CELKEM	7271	218 351 711 876,00 Kč

stav v IS VZ platný k 20. 10. 2007

2. AKTUÁLNÍ STAV PRÁVA ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Evropské zadávací směrnice podrobně upravují postupy při zadávání nadlimitních veřejných zakázek; u podlimitních zakázek se však omezují na zakotvení principu transparentnosti a nediskriminace při jejich zadávání.

2.1 Základem evropské legislativy pro oblast zadávání veřejných zakázek jsou:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve znění pozdějších předpisů.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/17/ES ze dne 31. března 2004, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení Komise (ES) č. 1564/2005 ze dne 7. září 2005, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v rámci postupů zadávání veřejných zakázek podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES.

Evropské společenství snížilo nařízením komise (ES) č. 1422/2007 finanční limity předpokládaných hodnot veřejných zakázek. Nařízení komise č. 1422/2007 vstoupilo v platnost 1. ledna 2008 a do českého národního řádu již bylo transponováno nařízením vlády č. 77/2008 Sb.

Proč jsou finanční limity tak důležité? Protože požadavky práva Evropských společenství (stanovené zejména směrnicemi 2004/18/ES, 2004/17/ES, 89/665/EHS a 92/13/EHS v platném znění) musí splňovat pouze národní právo upravující zadávání veřejné zakázky, jejíž předpokládaná hodnota je vyšší než finanční limit stanovený nařízením komise (ES) č. 1422/2007.

2.2 Národní legislativa - aktuální a úplné znění zákona o veřejných zakázkách

Vnitrostátní právní úprava musí obecně respektovat základní zásady vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství, zejména zásady transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a vzájemného uznávání, a to i pro ty vztahy, které nejsou právními akty Evropského společenství přímo upraveny (například podlimitní zakázky).

Zákon o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů² i koncesní zákon³ podrobně rozpracovávají postupy při zadávání jak nadlimitních, tak i podlimitních zakázek (a při koncesním řízení a uzavírání koncesních smluv), přitom však zachovávají rovnováhu mezi principem transparentnosti a proporcionality (u podlimitních zakázek je možnost výrazného zkrácení lhůt a menší administrativní náročnost).

Nadlimitní zakázky musí být ve všech členských státech EU zadávány na základě stejných předpisů, zatímco podlimitní mohou být upraveny národní legislativou, při dodržení základních principů.⁴

Zadávání veřejných zakázek v České republice upravují především následující zákony:

2.2.1 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění účinném od 1. 7. 2008 a jeho prováděcí právní předpisy

- Důvodová zpráva k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- Zákon č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách.
- Zákon č. 110/2007 Sb., o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů včetně zákona o veřejných zakázkách.

² Zákon č. 137/2006, o zadávání veřejných zakázek

³ Zákon č. 136/2006, o koncesních smlouvách a koncesním řízení

⁴ transparentnost, zákaz diskriminace a rovné zacházení

- Zákon č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím (včetně zákona o veřejných zakázkách)
- Zákon č. 76/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb.
- Vyhláška č. 326/2006 Sb., o podrobnostech atestačního řízení pro elektronické nástroje, náležitostech žádosti o atest a o výši poplatku za podání žádosti o atest (vyhláška o atestačním řízení pro elektronické nástroje).
- Vyhláška č. 328/2006 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele pro účely zákona o veřejných zakázkách.
- Vyhláška č. 329/2006 Sb., kterou se stanoví bližší požadavky na elektronické prostředky, elektronické nástroje a elektronické úkony při zadávání veřejných zakázek.
- Vyhláška č. 330/2006 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zadávání veřejných zakázek.
- Vyhláška ministerstva obrany č. 274/2006 Sb., kterou se stanoví seznam vojenského materiálu pro účely zákona o veřejných zakázkách.

2.2.2 Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon) ve znění účinném od 27. 2. 2008 a jeho prováděcí právní předpisy

- Nařízení vlády č. 78/2008 Sb., kterým se stanoví finanční limity pro účely koncesního zákona
- Zákon č. 140/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím koncesního zákona
- Zákon č. 30/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon)
- Vyhláška č. 217/2006 Sb., kterou se provádí koncesní zákon.
- Vyhláška č. 238/2006 Sb., kterou se stanoví náležitosti obsahu žádosti o předchozí stanovisko k uzavření koncesní smlouvy nebo smlouvy podle koncesního zákona a ke změně uzavřené koncesní smlouvy nebo smlouvy podle koncesního zákona.

3. ZÁKLADNÍ POJMY A PRINCIPY SOUVISEJÍCÍ SE ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Veřejná zakázka

Veřejnou zakázkou je dle § 7 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen zákon o VZ) zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Veřejná zakázka, kterou je zadavatel povinen zadat podle tohoto zákona, musí být realizována na základě písemné smlouvy.

Z ekonomického hlediska lze veřejnou zakázku vymezit jako případ, kdy určitý projekt nerealizuje přímo veřejný sektor, ale za úplatu subjekt z jiného než veřejného sektoru.⁵

3.1.2 Zadavatel veřejné zakázky

Zadavatelem veřejné zakázky je subjekt, který je povinen postupovat v souladu se Zákonem o veřejných zakázkách. V zákoně jsou uvedeny 3 hlavní druhy zadavatelů:

- ✚ veřejný zadavatel
- ✚ dotovaný zadavatel
- ✚ sektorový zadavatel

Veřejný zadavatel

Česká republika (stát), organizační složky státu - ministerstva, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády ČR, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademie věd ČR, Grantová agentura ČR a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis

⁵ Pavel, Jan, Ekonomické aspekty zadávání veřejných zakázek, 2007

státní příspěvkové organizace – například Centrum pro regionální rozvoj ČR, Česká informační agentura životního prostředí, Národní zemědělské muzeum Praha, Institut pro místní správu Praha

územní samosprávný celek a příspěvkové organizace jím zřízené (podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) – obce, města, statutární města, kraje, hlavní město Praha, školy, muzea. Veřejným zadavatelem v tomto případě jsou obce nebo kraje jako územně samosprávné celky, ne jako orgány. Zadavatelem tedy nemůže být zastupitelstvo, rada obce nebo krajský úřad.

veřejnoprávní subjekt

veřejným subjektem může být jakákoliv právnická osoba, která splňuje **dvě základní podmínky:**

- byla založena nebo zřízena za účelem uspokojování veřejných potřeb, ale není rozhodující, jak velký podíl z celkové činnosti výše uvedené právnické osoby tvoří činnosti uspokojující veřejné potřeby
- je financována z více než 50 % státem nebo jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána a stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu

Dotovaný zadavatel

Dotovaným zadavatelem se může stát kterákoliv právnická nebo fyzická osoba, v případě, že jsou splněny **následující zákonné podmínky:**

- jedná se o nadlimitní zakázku, která se týká zákonem stanovených stavebních prací nebo služeb (ne v případě veřejné zakázky na dodávky)
- veřejná zakázka je z více než 50 % financována veřejným zadavatelem

Na dotovaného zadavatele se vztahují ustanovení zákona platná pro veřejného zadavatele, která souvisí s nadlimitními veřejnými zakázkami.

Sektorový zadavatel

Subjekt, který vykonává určitou činnost na základě výhradního práva nebo je „ovládán“ veřejným zadavatelem.

3.2 Základní principy

V souvislosti se zadáváním veřejné zakázky musí každý zadavatel dodržet principy:

- ✚ transparentnosti
- ✚ rovného zacházení
- ✚ zákazu diskriminace

3.2.1 Transparentnost zakázky

zadavatel musí:

- zajistit co největší průhlednost řízení
- jasně vymezit kritéria hodnocení jednotlivých nabídek
- pořídit dostatečnou dokumentaci o všech důležitých krocích v průběhu zadávání a vyhodnocování veřejné zakázky
- všechna rozhodnutí dostatečně a jednoznačně zdůvodnit
- umožnit případný přezkum a kontrolu postupu v průběhu zadávacího řízení

3.2.2 Rovné zacházení

Dodržení tohoto principu, který spočívá ve stejném přístupu ke všem dodavatelům, je možné dodržet především pomocí stanovení jasných podmínek průběhu zadávacího řízení, jejich jednoznačné formulování a včasné zveřejnění

3.2.3 Zákaz diskriminace

Podmínky pro veřejnou zakázku musí být stanoveny tak, aby umožnily výběr nejvhodnějšího uchazeče, ale neznemožnily účast v řízení jiným dodavatelům z důvodů, které nesouvisejí s předmětem veřejné zakázky.

3.3 Druhy veřejných zakázek

a) Veřejné zakázky se **podle předmětu** dělí na:

- veřejné zakázky na dodávky (§ 8 zákona)
- veřejné zakázky na stavební práce (§ 9 zákona)
- veřejné zakázky na služby (§ 10 zákona)
- pokud je veřejná zakázka složena z více druhů, rozhoduje se podle hodnoty druhů plnění, které v dané zakázce převažují (např. pokud 55% hodnoty zakázky tvoří stavební práce, jedná se o veřejnou zakázku na stavební práce).

b) Veřejné zakázky se podle **výše jejich předpokládané hodnoty** dělí na:

- nadlimitní veřejné zakázky
- podlimitní veřejné zakázky
- veřejné zakázky malého rozsahu

Předpokládanou hodnotou je zadavatelem předpokládaná výše peněžního závazku z plnění veřejné zakázky bez DPH. Tuto hodnotu je nutno stanovit před zahájením zadávacího řízení. Přesný postup stanovení výše předpokládané hodnoty je stanoven v zákoně o VZ.

Finanční limity:

nadlimitní veřejnou zakázkou se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota podle § 13 zákona odpovídá nejméně finančnímu limitu v případě:

✚ veřejných zakázek na dodávky a služby zadávané:

- Českou republikou a státními příspěvkovými organizacemi **3 782 000 Kč bez DPH**
- územně samosprávnými celky, jejich příspěvkovými organizacemi a jinými právními osobami **5 857 000 Kč bez DPH**
- sektorovými zadavateli **11 715 000 Kč bez DPH**

✚ veřejných zakázek na stavební práce **146 447 000 Kč bez DPH**

✚ koncesí na stavební práce **146 447 000 Kč bez DPH**

podlimitní veřejnou zakázkou se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota činí v případě:

✚ veřejné zakázky na dodávky nejméně	2 000 000 Kč bez DPH
✚ veřejné zakázky na služby nejméně	2 000 000 Kč bez DPH
✚ v případě veřejné zakázky na stavební práce nejméně	6 000 000 Kč bez DPH

veřejnou zakázkou malého rozsahu se rozumí veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě:

✚ veřejné zakázky na dodávky	2 000 000 Kč bez DPH
✚ veřejné zakázky na služby	2 000 000 Kč bez DPH
✚ veřejné zakázky na stavební práce	6 000 000 Kč bez DPH

Finanční limity pro veřejné zakázky a koncesní řízení a roky 2008 a 2009 stanovuje v eurech nařízení Komise č. 1422/2007. Přepočet limitů na české koruny stanovuje sdělení Komise č. 2007/C 301/1.

Výše předpokládané hodnoty určuje možnosti zadavatele v jednotlivých druzích zadávacího řízení.

U veřejné zakázky malého rozsahu není v zákoně povinně vymezený postup zadávání, je však doporučeno postupovat alespoň obdobně jako u tzv. zjednodušeného podlimitního řízení. Podlimitní veřejné zakázky již mají přísnější postup a delší lhůty pro podávání nabídek. U nadlimitních veřejných zakázek je nutno postupovat nejpečlivěji, zákon o VZ upravuje průběh zadávání a vyhodnocení těchto zakázek poměrně detailně.

3.4 Možnosti a postupy zadávání veřejných zakázek a rizika spojená s jednotlivými fázemi zadávacího řízení

Proces zadávání veřejných zakázek má svůj zákonný postup a v průběhu tohoto procesu existuje řada rizik, kterými se musí zadavatel z veřejného sektoru zabývat.

Rizika nastávají všude, kde výstup nebo následek činnosti nebo rozhodnutí není jistý.

Negativní stránku této nejistoty lze označit za riziko.⁶

Rizika, která vznikají v průběhu zadávání veřejných zakázek můžeme rozdělit na několik oblastí:

- ✚ rizika projektová, právní a finanční
- ✚ rizika fiskální
- ✚ rizika legislativní
- ✚ rizika transparentnosti a souladu s realizací výběrového řízení
- ✚ rizika dobré praxe

Riziko obecně představuje možnost negativního odchýlení skutečných výsledků od plánovaných. V případě veřejných zakázek je toto odchýlení spojeno především s finančním dopadem. Rizikům nelze nikdy zcela eliminovat, lze je však předpokládat a snažit se jim vyhnout, případně zmírnit dopad negativních následků s nimi spojený.

Při zahájení přípravy veřejné zakázky by měl zadavatel předběžně určit možná rizika. Řízení a sledování rizika by mělo být svěřeno takové osobě, která má k riziku nejblíže. Osoba, která za řízení rizik odpovídá by měla mít i dostatečné kompetence.

Cílem identifikace rizik je sestavit seznam rizik, která mohou konkrétní veřejnou zakázku ohrozit. Identifikaci rizik je třeba provádět nejen v přípravné fázi, ale průběžně po dobu celého procesu, pro případ vzniku nových rizik, na která je nutno reagovat.

⁶ Boothroyd S. Emmett: *Risk Management*, Witherby a Co Ltd, 1996, ISBN 1856091201

3.4.1 Druhy zadávacích řízení

Otevřené řízení (§ 27 zákona o VZ):

v oznámení otevřeného řízení oznamuje zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení; oznámení otevřeného řízení je výzvou k podání nabídek dodavatelů a k prokázání splnění kvalifikace.

Užší řízení (§ 28 zákona o VZ):

v oznámení užšího řízení oznamuje zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení; oznámení užšího řízení je výzvou k podání žádostí o účast v užším řízení a k prokázání splnění kvalifikace.

Jednací řízení s uveřejněním (§ 29 zákona o VZ):

v oznámení jednacího řízení s uveřejněním oznamuje zadavatel svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení; oznámení jednacího řízení s uveřejněním je výzvou k podání žádostí o účast v jednacím řízení s uveřejněním a k prokázání splnění kvalifikace.

Jednací řízení bez uveřejnění (§ 34 zákona o VZ):

v písemné výzvě k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění oznamuje zadavatel zájemci nebo omezenému počtu zájemců svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení.

Další způsoby zadávání veřejných zakázek (nejsou druhy zadávacích řízení)

Rámcová smlouva (§ 11 zákona o VZ)

zadávací řízení může končit uzavřením rámcové smlouvy s více uchazeči, na základě rámcové smlouvy jsou v průběhu jejího trvání realizována jednodušší výběrová řízení, v nichž jsou oslovováni pouze účastníci rámcové smlouvy a uzavírány prováděcí smlouvy

Soutěžní dialog (§ 35 zákona o VZ)

v oznámení soutěžního dialogu oznamuje zadavatel neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení; oznámení soutěžního dialogu je výzvou k podání žádostí o účast v soutěžním dialogu a k prokázání splnění kvalifikace.

Vybraní prokvalifikovaní uchazeči se účastní soutěžního dialogu, v němž prezentují svá řešení, na konci je vybráno jedno nebo více řešení a účastníci dialogu jsou vyzváni k podávání nabídek, které budou postaveny na jednom z vybraných řešení.

Používá se v případech, kdy zadavatel nemá konkrétní představy, jak dosáhnout cíle, jehož chce dosáhnout na základě realizace veřejné zakázky

Zjednodušené podlimitní řízení (§ 38 zákona o VZ).

ve zjednodušeném podlimitním řízení vyzývá zadavatel písemnou výzvou nejméně 5 zájemců k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace.

Jedná se v podstatě o kombinaci otevřeného řízení a jednacímho řízení s uveřejněním.

Lhůta pro podání nabídek nesmí být kratší než 15 dní, podle zákona (v informačních systémech) se zveřejňuje pouze výsledek řízení.

Lze užít u všech podlimitních veřejných zakázek kromě stavebních prací, kde je zvláštní limit.

Dynamický nákupní systém (§ 93 zákona o VZ)

je vhodný pro nákup stejného druhu zboží, kdy rozhodujícím kritériem je množství a cena je to v podstatě „elektronická“ rámcová smlouva, která je otevřená po celou dobu trvání DNS

Elektronická aukce (§ 96 zákona o VZ)

zadávací řízení může probíhat rovněž elektronickými prostředky, tedy elektronickou aukcí jako prostředkem pro hodnocení nabídek

Soutěž o návrh (§ 102 zákona o VZ)

je vhodná především pro uspořádání architektonických soutěží, soutěží studií, projektů apod., vítězem může být jeden nebo i několik uchazečů

po skončení soutěže (rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího návrhu) navazuje zadání veřejné zakázky nebo je vítězi poskytnuta soutěžní cena

Rizika spojená se špatně zvoleným typem zadávacího řízení

Typ zadávacího řízení souvisí se správným určením předběžné ceny veřejné zakázky, zakázky nelze uměle dělit, či slučovat. Je třeba sečíst všechny dodávky či služby obdobného typu v průběhu jednoho účetního období. Předpokládanou hodnotu je třeba stanovit bez daně z přidané hodnoty.

V případě nesprávně zvoleného typu zadávacího řízení hrozí jeho zrušení, pokud je zakázka již zrealizována – neposkytnutí dotace, případně její krácení.

3.4.2 Zadávací podmínky a oznámení zadávacího řízení

Zadávací dokumentace (§ 44 zákona o VZ)

Jedná se o soubor dokumentů, údajů, požadavků a technických podmínek, vymezujících předmět veřejné zakázky. Zadávací dokumentace podrobně rozpracovává oznámení zadávacího řízení, ovšem v případě rozporu má oznámení zadávacího řízení vždy přednost.

Kromě všech požadavků na formální náležitosti, obsah nabídky, smluvní nebo obchodní podmínky musí zadávací dokumentace podrobně rozpracovávat rozsah požadované kvalifikace a proces hodnocení včetně hodnotících kritérií.

Zadávací dokumentace se poskytuje bezplatně nebo za úplat. Pokud to povaha zakázky dovoluje, je doporučeno zadávací dokumentaci vždy uveřejnit vhodným způsobem, aby byla volně dostupná jakémukoliv zájemci.

Po vyhlášení zadávacího řízení, v průběhu lhůty pro podání nabídek, mohou uchazeči požadovat poskytnutí dodatečných informací k zadávacím podmínkám. Zadavatelem takto poskytnuté informace jsou pak zcela závazné a jsou považovány za součást zadávacích podmínek.

Rizika spojená s nekorektní zadávací dokumentací

V případě nesprávně formulované zadávací dokumentace hrozí doručení neúplných, nehodnotitelných, neporovnatelných nebo nevyhovujících nabídek, což může mít za následky opakování celého zadávacího řízení a tím výrazné zvýšení nákladů.

V případě nekorektního zadání, které by mohlo zvýhodňovat určité dodavatele, může být zadávací řízení napadeno, zrušeno, případně sankcionováno.

Kvalifikační předpoklady (§ 50 zákona o VZ)

Kvalifikace jsou stanovená kritéria, která musí uchazeč vždy splnit, aby byl připuštěn do fáze posouzení a hodnocení nabídek. Kvalifikační předpoklady jsou:

- ✚ základní
- ✚ profesní
- ✚ ekonomické
- ✚ finanční
- ✚ technické

Bližší vymezení kvalifikačních předpokladů je stanoveno v zákoně o VZ. Kvalifikační předpoklady bývají součástí zadávací dokumentace a oznámení zadávacího řízení, mohou být ovšem také součástí zvláštní kvalifikační dokumentace. Co nejpodrobnější specifikací kvalifikačních kritérií dojde k omezení počtu zájemců s nízkou kvalifikací.

Rizika špatné specifikace kvalifikačních předpokladů

Kvalifikaci je nutné stanovovat s rozmyslem s ohledem na předmět a rozsah veřejné zakázky. V případě nedostatečně specifikovaných kritérií může dojít k účasti zájemců s nízkou kvalifikací, kteří budou v důsledku špatného rozhodnutí splňovat kritéria zadávacího řízení.

Naopak v případě přehnaných kvalifikačních požadavků se může stát, že o veřejnou zakázku nebude žádný, případně velmi malý zájem.

Hodnotící kritéria (§ 78 zákona o VZ)

Základními hodnotícími kritérii jsou ekonomická výhodnost nabídky nebo nejnížší nabídková cena bez DPH. Nejnížší nabídková cena není kritériem v soutěžním dialogu. V případě ekonomické výhodnosti nabídky je nutné toto kritérium rozpracovat do dílčích hodnotících kritérií. Ta musí být vztažena k předmětu nabídky a zákon příkladně uvádí tato dílčí hodnotící kritéria:

nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, provozní náklady, návratnost nákladů, doba trvání záruky za jakost, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení,

výše podílu subdodávek na celkovém plnění veřejné zakázky, výše bankovních záruk nebo stanovené sankční mechanismy.

Každému z dílčích kritérií je třeba stanovit váhu (v procentech) nebo pokud ji objektivně nelze stanovit, pak pořadí důležitosti hodnotících kritérií. Hodnotící kritéria jsou součástí oznámení zadávacího řízení a zadávací dokumentace.

Rizika spojená se stanovením hodnotících kritérií

Rizikem je zde už samotné stanovení kritérií. Musí být stanovena kritéria, která se vztahují k cílům stanoveným pro realizaci veřejné zakázky, a která objektivním a transparentním způsobem ohodnotí ekonomickou výhodnost nabídky. Důležité je i vhodné přidělení vah jednotlivým kritériím. V případě nesprávně zvolených kritérií nebo jejich váhy hrozí výběr nevhodné nebo neekonomické nabídky.

Stanovená kritéria musí být relativně přesně vyhodnotitelná. Při stanovení subjektivních kritérií hrozí napadnutí hodnocení ve fázi podávání námitek.

Zadavatel musí stanovit váhy dílčích kritérií s ohledem na minimalizaci rizika neobjektivního přístupu. Váhy jsou stanoveny v procentech a součet vah všech dílčích kritérií činí 100 procent.

Výběr nesprávných kritérií a jejich vah může velmi výrazným způsobem negativně ovlivnit výsledek celého zadávacího řízení.

Hodnotící komise

Hodnotící komise je ustavována veřejným zadavatelem pro posouzení a hodnocení nabídek v otevřeném řízení, užším řízení, soutěžním dialogu, ve zjednodušeném podlimitním řízení a pro předběžné hodnocení nabídek v jednacím řízení s uveřejněním (§ 74 zákona o VZ). Úkony hodnotící komise jsou považovány za úkony činěné jménem zadavatele. Veřejný zadavatel neustavuje hodnotící komisi u zakázky zadávané na základě rámcové smlouvy (u „prováděcí“ zakázky).

Minimální počet členů hodnotící komise je 5, každý člen musí mít svého náhradníka. Pokud to povaha zakázky vyžaduje, musí být minimálně třetina členů (i náhradníků) odborně způsobilá. U veřejných zadavatelů ČR a příspěvkových organizací je u zakázky nad 200 mil. Kč bez DPH minimální počet členů stanoven na 7 a komisi ustanovuje ministr (§ 74 odst. 5 zákona o VZ), u zakázky nad 500 mil. Kč bez DPH minimální počet 9 a komisi ustanovuje vláda (§ 74 odst. 6 zákona o VZ).

Každý člen hodnotící komise musí být na první jednání hodnotící komise pozván nejméně 7 dní předem. Členové hodnotící komise musí být nepodjatí, o čemž při prvním jednání komise učiní písemné prohlášení (poté, co jsou seznámeni se seznamem doručených nabídek). Hodnotící komise při své činnosti provádí otevírání obálek (§ 71 zákona o VZ), posouzení (§76 zákona o VZ) a hodnocení nabídek (§ 79 zákona o VZ). O svých jednáních vyhotovuje povinné protokoly a závěrečnou zprávu o posouzení a hodnocení nabídek, kterou předá zadavateli; ten na jejím základě rozhodne o výběru nejvhodnější nabídky.

Pro zjednodušení práce hodnotící komise může otevírání obálek provádět rovněž speciální komise pro otevírání obálek (§ 71 odst. 1 zákona o VZ), pokud je ustavena. Tato komise musí mít minimálně 3 členy a tito nemusí mít žádné náhradníky ani odbornou způsobilost.

Rizika spojená s fungováním hodnotící komise

Jedním z rizik spojených s výběrem hodnotící komise je možnost podjatosti členů a s tím související průkazné doložení nepodjatosti všech členů písemným prohlášením. Dalším rizikem může být opomenutí přezkoumání splnění zákonných požadavků a požadavků vymezených zadavatelem v zadávacích podmínkách.

Každý krok, který hodnotící komise provede musí být písemně zdokumentován. Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek , kterou hodnotící komise vyhotoví musí splňovat formální požadavky dle zákona o veřejných zakázkách.

3.4.3 Postup po doručení nabídek

Otevírání obálek (§ 71 zákona o VZ)

Po doručení nabídek se v termínu, který je uveden v oznámení zadávacího řízení, provede otevírání obálek. Toto jednání je veřejné, mohou se jej tedy zúčastnit zástupci uchazečů. Komise u každé nabídky zkontroluje úplnost nabídky, tedy zda je nabídka zpracovaná v požadovaném jazyce, zda jsou prohlášení a návrh smlouvy podepsány oprávněnou osobou a zda nabídka obsahuje všechny součásti vyžadované zákonem a zadávacími podmínkami.

Pokud nabídka není úplná, komise nabídku vyřadí, po předání protokolu pak zadavatel formálně uchazeče vyloučí. Komise vyhotoví protokol o otevírání obálek, jehož část týkající se kontroly úplnosti nabídek by měl zadavatel zveřejnit vhodným způsobem.

Posouzení nabídek (§ 76 zákona o VZ)

Komise posuzuje splnění zákonných požadavků (vč. kvalifikačních předpokladů), požadavků ze zadávacích podmínek, nepřijatelnost nabídky nebo také např. tzv. mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Hodnotící komise si může při některých nejasnostech vyžádat vysvětlení od uchazeče, který nabídku podal.

V případě nesplnění podmínek pro posouzení nabídek komise uchazeče vyřadí, opět pak následuje formální vyloučení ze strany zadavatele.

Hodnocení nabídek (§ 79 zákona o VZ)

Hodnocení se provádí podle hodnotících kritérií, a to tedy na základě ekonomické výhodnosti nabídky (dle dílčích kritérií) nebo nejnižší nabídkové ceny. V současné právní úpravě není způsob hodnocení nabídek výslovně upraven, přesný postup však musí být uveden v zadávacích podmínkách. Po provedení posouzení a hodnocení nabídek komise sestaví pořadí nabídek, sepíše protokol a vypracuje se zprávu o posouzení a hodnocení nabídek, kterou předá zadavateli.

V případě, že komise hodnotí pouze jedinou nabídku, hodnocení se neprovádí. Nabídku pouze posoudí a o zadání zakázky rozhodne zadavatel.

Další postup

Zadavatel rozhodne o výběru nejvhodnější nabídky uchazeče, jehož nabídka byla podle hodnotících kritérií vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější, nebo jehož nabídka měla nejnižší nabídkovou cenou.

Oznámení o výběru nejvhodnější nabídky odešle do 5 pracovních dnů všem uchazečům, kteří nebyli vyloučeni z účasti v zadávacím řízení (§ 79 zákona o VZ). Po odeslání zpravidla následuje možnost podání námitek ze strany neúspěšných uchazečů. Po uplynutí lhůty pro podání námitek, je možné uzavřít smlouvu a oznámit výsledek zadávacího řízení.

Zhodnocení dopadu možných rizik v průběhu zadávacího řízení

Zjištění rizik v průběhu zadávacího řízení je velice důležité. Pokud zadávací řízení není provedeno v souladu s platnými předpisy, případně s malou obezřetností vůči následkům nepromyšlených rozhodnutí, velmi špatně se během realizace projektu nebo po realizaci dopady chybného zadávacího řízení napravují, či zmírňují. V případě veřejných zakázek se

používají veřejné finanční prostředky ze státního rozpočtu a fondů Evropské unie, proto je nutno zadávat zakázky v souladu s legislativou a pravidly a principy zadávání v EU.

Veřejné zakázky musí být zadány transparentně, nediskriminačně a celý průběh veřejných zakázek musí být důkladně zdokumentován.

Je v zájmu zadavatele, aby zveřejnil korektní zadávací dokumentaci, transparentní hodnocení nabídek a postup výběru nejvhodnější nabídky, aby hrozila minimální možnost zpochybnění celého procesu i samotného výběru.

Rizika v průběhu zadávání veřejných zakázek je nutno eliminovat, protože náklady vzešlé z realizace špatně provedeného zadávacího řízení nejsou uznatelným nákladem – dotace se vracejí i po provedených následných kontrolách po ukončení realizace projektu a to včetně penále.

4. METODY POUŽÍVANÉ PŘI VYHODNOCENÍ NABÍDEK

4.1 Ekonomická efektivnost veřejných výdajů

Cílem zadávání veřejných zakázek je především zefektivnění veřejných výdajů, čehož lze dosáhnout pouze tehdy, je-li zakázka realizována hospodárně, účelně a efektivně. V praxi je však velmi obtížné měřit efektivnost ve veřejném sektoru. Veřejné zakázky je smysluplné použít tam, kde externí soukromý subjekt je schopen produkovat požadované statky s nižšími náklady než sektor veřejný.⁷

4.2 Hodnotící metody

Zákon o veřejných zakázkách stanovuje dvě základní hodnotící metody:

- ✚ nejnižší nabídkovou cenu
- ✚ ekonomickou výhodnost

4.2.1 Nejnižší nabídková cena

Posouzení tohoto kritéria není náročné, proto je toto jednokriteriální hodnocení v praxi často používáno. Je však třeba zvážit, zda kromě dodržení zásady hospodárnosti naplní zadavatel i zásady účelnosti a efektivnosti.

Existuje zde možnost mimořádně nízké ceny. Dle §77 zákona o veřejných zakázkách si hodnotící komise v tomto případě vyžádá od uchazeče písemné zdůvodnění těch částí nabídky, které jsou pro výši ceny podstatné prozkoumá, zda je tato cena zdůvodněna objektivními příčinami. Také je nutné zvážit, zda nabídky hodnocené pouze dle ceny splní očekávání zadavatele, co se účelnosti týče. Kritérium nejnižší nabídkové ceny je vhodné volit v případě, kdy nabízená plnění jednotlivých uchazečů jsou z hlediska nabízených parametrů a kvality na přibližně stejné úrovni. Hodnotící komise však i v tomto případě musí posoudit, zda hodnocené nabídky splňují zákonné podmínky a požadavky zadavatele uvedené v zadávacích podmínkách.

⁷ Pavel, Jan, Ekonomické aspekty zadávání veřejných zakázek, 2007

4.2.2 Ekonomická výhodnost

V případě hodnocení nabídek dle ekonomické výhodnosti, stanoví zadavatel dílčí hodnotící kritéria, kterým přiřadí „váhy“⁸ a na základě těchto kritérií hodnotí nabídky. Při volbě kritérií hraje důležitou roli cena, která je musí být mezi dílčí kritéria zařazena povinně.

Další kritéria, která zadavatel zvolí určují parametry, které má nabízené zboží či služba mít. Správný výběr hodnotících kritérií má pro hodnocení a výběr zakázky klíčový význam. Klasifikační přehled dílčích kritérií je uveden v tabulce č. 3.

Tabulka 3: Klasifikace dílčích kritérií

Typy hodnotících kritérií	Druhy dílčích kritérií	Příklady
Kvantitativní	Nákladová	Nejnižší nabídková cena
		Provozní náklady
		Návratnost nákladů
	Užitková	Technická úroveň řešení
		Technické parametry
		Vliv na životní prostředí
	Časová	Záruční a pozáruční servis
		Dodací lhůta
		Lhůta pro dokončení
Kvalitativní	Estetické vlastnosti	Soulad projektu s okolím
	Kvalita	Míra uspokojení s nabízenou kvalitou

Zdroj: František Ochrana, *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*, 2008

Kvantitativní kritéria jsou přímo vyhodnotitelná, kvalitativní se musí ohodnotit tak, aby je bylo možno porovnávat. Kvalitativní kritéria se nejčastěji hodnotí pomocí bodové stupnice.

⁸ dle zákona o veřejných zakázkách musí být jednotlivé váhy stanoveny procentuelně

4.3 Souvislost mezi veřejnou zakázkou a životním prostředím

V současné době se však při zadávání a využívání veřejných zakázek často přihlíží i k jiným aspektům, než jenom efektivnosti a hospodárnosti. Pojmem, který můžeme poslední dobou slyšet stále častěji je Green Public Procurement. Tento termín lze do češtiny přeložit jako „zelené nakupování“. „Zeleným nakupováním“ označujeme proces, kdy státní a veřejné instituce při svém nakupování upřednostňují výrobky a služby ohleduplné k životnímu prostředí.

Green Public Procurement se řídí pravidly, která jsou v souladu se základními směry Evropského programu pro trvale udržitelný rozvoj - zaměřit se na odstraňování těch látek a činností, které ničí přírodní zdroje a jakýmkoliv způsobem poškozují životní prostředí tak, aby se předcházelo vzniku nových ekologických problémů, změnit současné zvyklosti a způsoby jednání, které jsou pro životní prostředí nepříznivé tak, aby byly zajištěny dobré podmínky pro život pro současnou i budoucí generaci, zapojit celou společnost, včetně veřejné správy, do procesu změn zaměřených k trvale udržitelnému rozvoji.

Pokud veřejné instituce využijí svou kupní sílu k výběru toho zboží a služeb, které berou ohled také na životní prostředí, mohou pozitivně ovlivnit své okolí, slouží tím jako příklad pro ostatní spotřebitele a mohou mít významný vliv také na výrobce a dodavatele. Dodržovat zásady „zeleného nakupování“ může přinést i ekonomické úspory.

Zelené nakupování cestou veřejných zakázek se týká takových oblastí, jako je nákup energeticky efektivní výpočetní techniky, budov, kancelářského zařízení vyrobeného ze dřeva získaného způsobem udržitelným z hlediska životního prostředí, recyklovaného papíru, elektromobilů, ekologicky šetrných forem hromadné dopravy, biopotravin v závodních jídelnách, elektřiny z obnovitelných zdrojů energie nebo klimatizačních systémů odpovídajících nejmodernějším ekologickým řešením.

Směrnice o veřejných zakázkách, přijaté dne 31. března 2004 se sice vztahují pouze na veřejné zakázky, jejichž předpokládaná hodnota převyšuje určitý práh (který je ve směrnicih uveden), ovšem Soudní dvůr vynesl výrok, podle kterého se zásady Smlouvy o ES o rovném

zacházení a transparentnosti, stejně jako zásady volného pohybu zboží, svobody podnikání a svobody poskytovat služby vztahují také na zakázky pod tímto prahem.

Potenciální ekologické výhody

Evropská komise spolufinancovala výzkumný projekt RELIEF⁹, jehož účelem bylo vědecky posoudit, jaký potenciální prospěch pro životní prostředí by přineslo, kdyby bylo zadávání zelených veřejných zakázek přijato v širokém rozsahu v celé EU. Bylo zjištěno, že: Kdyby všechny veřejné orgány v celé EU vyžadovaly zelenou elektrickou energii, přineslo by to úsporu odpovídající 60 milionům tun CO₂, což představuje 18 % závazku EU snížit produkci skleníkových plynů podle Kjótského protokolu.

Zhruba stejných úspor by se dosáhlo, kdyby veřejné orgány vyžadovaly budovy o vysoké ekologické kvalitě. Kdyby všechny veřejné orgány v celé EU vyžadovaly energeticky účinnější výpočetní techniku, v důsledku čehož by se celý trh posunul tímto směrem, ušetřilo by se 830 000 tun CO₂.

Kdyby si všechny evropské veřejné orgány daly ve svých budovách instalovat úsporné toalety a vodovodní kohoutky, snížila by se spotřeba vody o 200 milionů tun, což odpovídá 0,6 % celkové spotřeby v domácnostech v EU.

Tradičně v čele prosazování konceptu zeleného nakupování jsou ve skandinávských zemích. Významná je i aktivita federální vlády USA, kde jsou ministerstva již od devadesátých let povinna nakupovat energeticky úspornou výpočetní techniku (splňuje kritéria Energy Star). Nejrozpracovanější koncept zeleného nakupování ve státní správě má ovšem Japonsko, kde je od roku 2001 Green Public Procurement povinný pro všechna ministerstva.

Koncepce udržitelného rozvoje

Po mnoho let nebraly nakupující instituce fakticky vůbec v úvahu ekologickou hodnotu zboží, služeb nebo prací. Globální hospodářská a politická situace se však změnila, vznikla

⁹ Projekt byl financován z klíčové akce „Město zítřka a kulturní dědictví“ v rámci 5. rámcového programu pro výzkum a technický vývoj. Byla publikována příručka na pomoc místním orgánům, aby byla jejich nákupní rozhodnutí zelená. Bližší informace o projektu RELIEF jsou na webových stránkách <http://www.iclei.org/europe/ecoprocura/info/politics.htm>.

koncepte udržitelného rozvoje – „rozvoje, který splňuje potřeby současnosti, aniž by ohrožoval možnosti budoucích generací splňovat jejich vlastní potřeby“.

Otázka udržitelného rozvoje byla v roce 1997 zahrnuta do Smlouvy a je jedním ze zásadních cílů Evropské unie. Strategii udržitelného rozvoje EU¹⁰ přijala Evropská rada v roce 2001 na zasedání v Göteborgu.

Cílem je podporovat hospodářský růst a sociální soudržnost za současného zohledňování ochrany životního prostředí

V roce 2002 přijaly Rada a Evropský parlament 6. akční program pro životní prostředí, v němž je vytyčeno směřování EU v oblasti ochrany životního prostředí na příštích deset let a jsou stanoveny čtyři prioritní oblasti, ve kterých je nutná urychlená akce: klimatické změny, příroda a biologická rozmanitost, hospodaření se zdroji a životní prostředí a zdraví.

Principy „zeleného nakupování“

Existuje několik základních principů, jak nakupovat ekologicky šetrněji.

Dodržení všech principů najednou je ideálem, kterého lze zřídka dosáhnout. Avšak i následování byť jen jednoho principu má zpravidla výrazný účinek.

- ✚ kupovat jen to, co potřebujeme
- ✚ nechat funkční věci dosloužit, nevytvářet zbytečný odpad
- ✚ kupovat výrobky na více použití, umožnit další použití pro nás nepotřebných věcí
- ✚ dávat přednost výrobkům, které jsou biologicky rozložitelné nebo alespoň recyklovatelné
- ✚ nakupovat zboží ve vratných obalech, případně alespoň větší balení, pro snížení množství odpadu z obalových materiálů
- ✚ u nákupu výrobků obsahujících jedy a podobné látky, které se uvolňují do prostředí a jsou těžko odbouratelné zvažovat nákup ekologicky šetrnější alternativy
- ✚ nákup místních výrobků podporuje prosperitu regionu, snižuje nutnost dopravy, tím šetří ovzduší, vodu, silnice, pohonné hmoty
- ✚ dávat přednost výrobkům, jejichž výrobou i provozem jsou suroviny i energie využívány s maximální efektivitou a tím zdroje i energii šetří

¹⁰ KOM(2001) 264 v konečném znění.

- ✚ dávat přednost produktům, jejich způsob výroby je v souladu se zásadami udržitelného rozvoje

Pokud se na výše uvedené principy „zeleného nakupování“, podíváme z ekonomického hlediska, lze zde najít mnoho výhod:

- ✚ pokud instituce nenakupují zbytečně, vede to logicky ke snížení nákladů
- ✚ pokud necháme věci dosloužit, nevytváříme sice zbytečný odpad a ušetříme finance za nákup nových, ale je třeba se zamyslet, zda by z hlediska ekonomického i ekologického nebylo výhodnější vyměnit např. starší přístroje za modernější s menší spotřebou a lepším využitím
- ✚ výrobky na více použití jsou většinou spojeny i s menšími náklady a pokud pro nás nepotřebné věci někomu nabídneme, může to být spojeno i s částečnou, byť někdy minimální náhradou našich původních nákladů
- ✚ větší balení výrobků je nejen levnější, ale vzhledem k tomu, že ani likvidace odpadů není dnes zadarmo, ušetříme i tím, že nevytvoříme zbytečný odpad.
- ✚ pokud budeme nakupovat výrobky z regionu ušetříme finance za dopravu, což může činit nemalé částky
- ✚ pokud jsou suroviny a zdroje při výrobě zboží využívány efektivně, měla by i jejich cena být nižší, než u výrobních procesů, které jsou nehospodárné

U mnoha výše zmíněných opatření je nezbytné, aby zodpovědnost za jejich provádění měly konkrétní osoby, které mají dobrou motivaci. Opatřením je třeba rozumět, ztotožnit se s nimi a mít z jejich dodržování dobrý pocit. Toho všeho lze dosáhnout interním vzděláváním zaměstnanců. Navíc je dobré, jsou-li konkrétní postupy popsány (citlivě vyvěšeny) tak, aby se na nezapomínalo a aby byly jednoduše proveditelné. Konkrétní postupy se osvědčují zapracovat do popisu práce či pracovních postupů relevantních zaměstnanců.

Při uplatňování zásad „zeleného nakupování“ je dobré:

- ✚ zajistit si příznivce z vyšších manažerských pozic,
- ✚ podporovat kulturu ekologického povědomí,
- ✚ zapojit klíčové zaměstnance,
- ✚ zjednodušit proces rozhodování ve prospěch životního prostředí,
- ✚ jasně definovat ekologickou odpovědnost,
- ✚ stanovit si realistické ale odvážné cíle v oblasti životního prostředí

4.4 Vyhodnocení nabídek pomocí kritéria nejnižší ceny

Vzhledem k tomu, že v popisovaném případě se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu a v poptávkovém řízení byla požadována cena včetně DPH, vychází porovnání hodnotících metod z celkové ceny dodávky včetně DPH.

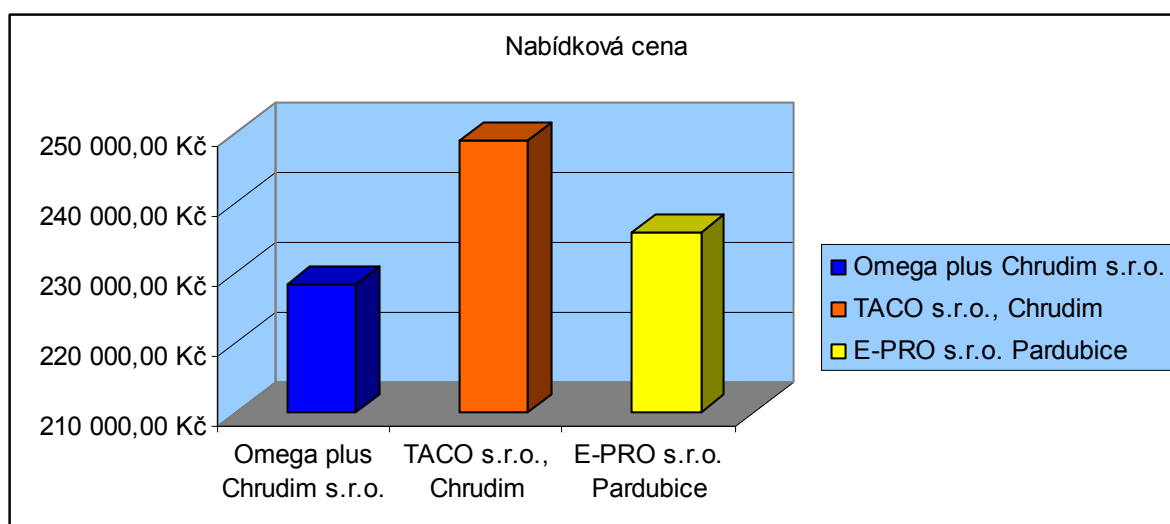
Tabulka 4: Pořadí nabídek dle kritéria nejnižší nabídkové ceny

Nabídka	Doručena dne	Nabídková cena	Pořadí
Firma A	20.11.2008	228 456,00 Kč	1.
Firma B	25.11.2008	248 960,00 Kč	3.
Firma C	28.11.2008	235 990,00 Kč	2.

Použití základního hodnotícího kritéria nejnižší nabídkové ceny je relativně jednoduché.

Všechny hodnocené nabídky však musí splňovat zákonné požadavky a požadavky zadavatele v zadávacích podmínkách.

Graf 2: Porovnání výše cen přijatých nabídek

V tomto případě činí rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší nabídkou činí 8 %. Vzhledem k podobné výši nabízených cen můžeme předpokládat, že se mezi nabídkami nenachází mimořádně nízká cena, za kterou se považuje cena o 20 % nižší než cena předpokládaná. Při určení mimořádně nízké ceny tedy nerozhoduje rozdíl mezi jednotlivými nabídkami, ale rozdíl mezi nabízenou a předpokládanou cenou. Pokud by se mezi nabídkami mimořádně nízká cena objevila, bylo by povinností hodnotící komise vyžádat si od příslušného uchazeče písemné vyjádření, které nízkou cenu zdůvodní.

4.5 Vyhodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti

Vyhodnocení nabídek podle ekonomické výhodnosti je založeno na stanovení dílčích kritérií. Dílčí kritéria jsou vlastně požadavky, které jsou pro zadavatele důležité. Podle této důležitosti stanoví také jednotlivým kritériím váhy – dle zákona o zadávání veřejných zakázek v procentech.

Tabulka 5: Stanovení vah dílčích kritérií

Uchazeč	Váha v %	Firma C	Firma A	Firma B
Nabídková cena	50,00%	235 990,00 Kč	228 456,00 Kč	248 960,00 Kč
Kvality, nabízené parametry	25,00%	viz nabídky v příloze		
Záruční doba - PC	10,00%	2 roky	3 roky	2 roky
Záruční doba - monitory	5,00%	3 roky	3 roky	2 roky
Ohled na ochranu životního prostředí	5,00%	neuveďeno	ano	neuveďeno
Platební podmínky	5,00%	80% záloha, 20 % po dokončení zakázky	na základě faktury se splatností 10 dnů	na základě faktury se splatností 10 dnů

Zdroj: Nabídky uvedené v příloze

Z požadovaných kritérií jsou některá kvalitativní povahy. Pro jejich posouzení musí hodnotící komise převést kvalitativní hodnocení na kvantitativní. Toto lze provést pomocí přidělení bodů jednotlivým kritériím dle toho, jak splňují očekávání zadavatele, respektive hodnotící

komise. Kritéria můžeme ohodnotit například pomocí sedmibodové stupnice uvedené v tabulce č. 6.

Dále je třeba rozlišit dílčí kritéria na kritéria:

- ✚ nákladová (minimalizační)
- ✚ užitková (maximalizační)

Tabulka 6: Přidělení bodů kvalitativním kritériím

Počet bodů	Slovní hodnocení
1	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti na minimální úrovni
2	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti na nízké úrovni
3	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti mírně podprůměrně
4	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti na průměrné úrovni
5	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti mírně nadprůměrně
6	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti velmi dobře
7	Nabídka splňuje očekávání v požadované oblasti dokonale

Zdroj: vlastní úvaha

V této veřejné zakázce malého rozsahu jsou k dispozici tři různé nabídky od různých firem. Jednotliví členové hodnotící komise nejdříve přidělí body kvalitativním kritériím. Z jejich hodnocení je vypočtena průměrná hodnota bodového hodnocení jednotlivých nabídek, která následně umožní stanovení celkové užitné hodnoty jednotlivým dílčím kritériím. Možná hodnocení dílčích kritérií jsou uvedena v tabulkách č. 7, 8 a 9.

Tabulka 7: Hodnocení kritéria kvality a technických parametrů

Nabídka	Hodnotící komise					Průměrné hodnocení kritéria
	1. člen	2. člen	3. člen	4. člen	5. člen	
Firma A	7	7	6	7	7	6,80
Firma B	6	5	5	5	6	5,40
Firma C	5	5	5	6	6	5,40

Zdroj: vlastní úvaha

Tabulka 8: Hodnocení kritéria ohledu na životní prostředí

Nabídka	Hodnotící komise					Průměrné hodnocení kritéria
	1. člen	2. člen	3. člen	4. člen	5. člen	
Firma A	6	6	7	6	6	6,20
Firma B	4	3	4	5	5	4,20
Firma C	5	3	4	4	4	4,00

Zdroj: vlastní úvaha

Tabulka 9: Hodnocení kritéria nabízených platebních podmínek

Nabídka	Hodnotící komise					Průměrné hodnocení kritéria
	1. člen	2. člen	3. člen	4. člen	5. člen	
Firma A	7	6	7	6	7	6,60
Firma B	7	6	7	6	7	6,60
Firma C	1	2	1	1	1	1,20

Zdroj: vlastní úvaha

Po přidělení bodů kvalitativním kritériím následuje porovnání, jak byla jednotlivá kritéria splněna (tabulka č. 10)

Tabulka 10: Splnění jednotlivých kritérií u jednotlivých nabídek

Název kritéria	Nabídka		
	Firma A	Firma B	Firma C
Nabídková cena	228 456,00 Kč	248 960,00 Kč	235 990,00 Kč
Kvality, nabízené parametry	6,80	5,40	5,40
Záruční doba - PC	3	2	2
Záruční doba - monitory	3	2	3
Ohled na ochranu životního prostředí	6,2	4,2	4
Platební podmínky	6,6	6,6	1,2

Zdroj: nabídky uvedené v příloze

Hodnotící komise musí porovnat hodnoty jednotlivých nabídek. K tomuto kroku slouží normalizace hodnot. Normalizaci provádíme pomocí nejlepší hodnoty jednotlivých údajů uvedených v tabulce č. 10. Nejlepší hodnota je v případě maximalizačních kritérií hodnota nejvyšší a u minimalizačních naopak nejnižší.

Například kritérium nabídkové ceny je kritériem minimalizačním (čím nižší cena, tím výhodnější nabídka), proto komise vybere nižší nabídku (firma A), která bude mít hodnotu 1,00. Hodnota tohoto kritéria u ostatních firem se vypočítá pomocí podílů:

$\frac{\text{firma B}}{\text{firma A}}$

$\frac{\text{firma C}}{\text{firma A}}$

V případě maximalizačních kritérií se hodnota vypočítá opačným podílem, tj. nejvýhodnější nabídka/nabídky ostatní.

Tabulka 11: Normalizace hodnot splnění kritérií u jednotlivých nabídek

Název kritéria	Nabídka - normalizované hodnoty		
	Firma A	Firma B	Firma C
Nabídková cena	1,00	0,92	0,97
Kvality, nabízené parametry	1,00	0,79	0,79
Záruční doba - PC	1,00	0,67	0,67
Záruční doba - monitory	1,00	0,67	1,00
Ohled na ochranu životního prostředí	1,00	0,68	0,65
Platební podmínky	1,00	1,00	0,18

Zdroj: vlastní výpočet

Dalším krokem v hodnocení nabídek je výpočet vážené dílčí užítivosti nabídek.

Součtem všech vážených dílčích hodnot získáme celkovou váženou hodnotu pro jednotlivé nabídky. Na základě celkové vážené hodnoty poté stanovíme konečné pořadí nabídek.

Váženou dílčí užítivost komise vypočítá vynásobením normalizovaných hodnot (nevážené užítivosti) a váhy příslušného kritéria. Stanovení dílčí a celkové vážené užítivosti je uvedeno v tabulce č. 12, konečné pořadí nabídek dle ekonomické výhodnosti ukazuje tabulka č. 13.

Tabulka 12: Stanovení celkové vážené užítlosti

Název kritéria	Váha v %	Nabídka					
		Firma A		Firma B		Firma C	
		UN	UV	UN	UV	UN	UV
Nabídková cena	50,00	1,00	50,00	0,92	45,88	0,97	48,40
Kvality, nabízené parametry	25,00	1,00	25,00	0,79	19,85	0,79	19,85
Záruční doba - PC	10,00	1,00	10,00	0,67	6,67	0,67	6,67
Záruční doba - monitory	5,00	1,00	5,00	0,67	3,33	1,00	5,00
Ohled na ochranu životního prostředí	5,00	1,00	5,00	0,68	3,39	0,65	3,23
Platební podmínky	5,00	1,00	5,00	1,00	5,00	0,18	0,91
CELKEM	100,00		100,00		84,12		84,06

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka 13: Pořadí nabídek na základě ekonomické výhodnosti nabídky

Nabídka	Celková vážená užítlost	Pořadí
Firma A	100,00	1.
Firma B	84,12	2.
Firma C	84,06	3.

Zdroj: vlastní výpočet

Jak je vidět v následující tabulce (tabulka č. 14), nemusí být pořadí nabídek při použití hodnotící metody pomocí nejnižší nabídkové ceny stejné jako v případě hodnocení pomocí ekonomické výhodnosti. V porovnávané veřejné zakázce zůstává vítězná nabídka stejná při hodnocení oběma metodami, pořadí je různé pouze u nabídek na druhém a třetím místě. V případě jiných nabídek, jinak stanovených vah jednotlivým kritériím, či v případě jiného hodnocení, které hodnotící komise přiřadila subjektivním kritériím, však mohou být rozdílná hodnocení i v případě vítězné nabídky. Proto je velice důležité věnovat vyhodnocení nabídek náležitou pozornost. Ne vždy je nejnižší cena tím nejvýhodnějším řešením.

Tabulka 14: Porovnání pořadí nabídek při použití různých metod hodnocení

Nabídka	Pořadí při použití metody hodnocení:	
	ekonomické výhodnosti	nejnižší nabídkové ceny
Firma A	1.	1.
Firma B	3.	2.
Firma C	2.	3.

Zdroj: vlastní výpočet

5. ZÁVĚR

Tato práce si ve svém úvodu vytkla za cíl posoudit legislativu, která v současné době upravuje proces zadávání veřejných zakázek v České republice a Evropské unii, popsat jednotlivé fáze v průběhu zadávání veřejných zakázek, určit rizika, která hrozí v jednotlivých fázích zadávacího procesu a porovnat metody používané ve veřejné správě k vyhodnocení přijatých nabídek.

Problematiku zadávání veřejných zakázek v České republice v současné době upravují především dva zákony¹¹, které by měly působit jako nástroj kontroly hospodaření s veřejnými prostředky a zaručit efektivní nakládání s veřejnými prostředky v rámci veřejných zakázek. Práce ukázala, že smyslem legislativní úpravy zadávání veřejných zakázek je na základě smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, případně dodavateli realizovat dodávky či služby nebo úplatné provedení stavebních prací. Vzhledem k tomu, že k realizaci veřejných zakázek jsou používány veřejné zdroje, je v zájmu veřejnosti, aby žádný z uchazečů nebyl diskriminován a aby finance vynaložené na realizaci veřejné zakázky byly použity hospodárně, efektivně a účelně.

Klíčovými subjekty veřejné zakázky jsou zadavatel a dodavatel. Účelem veřejných zakázek je uspokojování veřejných potřeb, což znamená, že zadavatel veřejné zakázky je zástupcem veřejnosti. Zadavatel používá pro zadání veřejné zakázky zadávací řízení. Zadávacím řízením se rozumí vybraný druh způsobu zadávání veřejné zakázky definovaný zákonem o veřejných zakázkách. Druh zadávacího řízení musí být zvolen především s ohledem na charakter předmětu veřejné zakázky, v souladu se zákonnými podmínkami jednotlivých druhů zadávacího řízení. Zadavatel musí dodržovat hlavní zásady pro zadávání veřejných zakázek. Podle zákona o veřejných zakázkách k nim patří zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Cílem dodržení těchto zásad je zabezpečit, aby zadávací řízení proběhlo průhledně, v podmínkách volné soutěže, aby žádný uchazeč nebyl zvýhodněn, resp. znevýhodněn.

¹¹ Zákon č. 137/2006 Sb. o zadávání veřejných zakázek, Zákon č. 139/2006 koncesní zákon

Tato práce v popisu jednotlivých fází procesu zadávacího řízení, zároveň určuje rizika a chyby, které v příslušných fázích mohou nastat. Jedná se zejména o nedodržení legislativních předpisů a výše uvedených základních zásad zadávání veřejných zakázek.

V oblasti zadávání a vyhodnocení veřejných zakázek existují značné rezervy. Zkvalitnění procesu zadávání veřejných zakázek ovlivňuje nejen legislativa, ale úzce souvisí jako ostatně většina činností spojených s přerozdělováním veřejných peněz i s lidským faktorem, s přístupem veřejných zadavatelů. Pokud by zadavatelé přistupovali k zadávání veřejných zakázek zodpovědně a v zájmu veřejnosti, nebylo by třeba žádné složité legislativy k ohlídání efektivity a hospodárnosti vynaložených prostředků. Ale i zákon o veřejných zakázkách má své nedostatky. Patří k nim například úprava hodnocení předložených nabídek. Zákon nechává na rozhodnutí zadavatele, jaká kritéria pro hodnocení nabídek použije a neřeší, zda některá zveřejněná kritéria nejsou zúčastněnými uchazeči nabízena v nesmyslném rozsahu a nemohou tak ovlivnit celkové hodnocení nabídek.

Dalším zjištěním práce je, že v případě veřejných zakázek může být příliš velká konkurence neefektivní. Přestože větší konkurence znamená vyšší kvalitu za nižší ceny, v případě některých chyb či nedůsledností v průběhu zadávání veřejných zakázek může dojít k účasti tak velkého počtu uchazečů, že náklady na vyhodnocení nabídek převýší výhody, které konkurenční prostředí nabízí.

Dalším problematickým místem veřejných zakázek je možnost zrušení veřejných zakázek bez udání důvodu. Zrušení veřejné zakázky zvyšuje náklady nejen zadavatelům, ale i uchazečům. Uchazeči mohou vynaložit velké množství prostředků na zpracování svých nabídek a veřejná zakázka je poté zrušena bez udání důvodu, například jenom proto, že zadavatel nemá dostatečné finanční prostředky na zaplacení zakázky. Zadavatel totiž před vyhlášením veřejné zakázky nemusí zaručit, že disponuje dostatečnými finančními prostředky.

Porovnání hodnocení nabídek ukázalo, že umístění uchazečů na druhém a třetím místě je při použití metody nejnižší nabídkové ceny rozdílné, než umístění v případě hodnocení dle ekonomické výhodnosti. V případě jiných nabídek, jinak stanovených vah jednotlivých kritérií, však mohou být rozdílná hodnocení i v případě vítězné nabídky. Pořadí může ovlivnit

i pohled členů hodnotící komise na subjektivní dílčí kritéria. Je velice důležité věnovat pozornost zákonnému a transparentnímu průběhu zadávacího řízení, ale také vyhodnocení nabídek. Ne vždy musí být nejnižší cena tím nejvýhodnějším řešením.

Tato práce nemohla vyčerpávajícím způsobem popsat všechny aspekty, které s veřejnými zakázkami souvisí, jejím cílem bylo především určit rizika, která se mohou v průběhu procesu zadávání veřejných zakázek objevit, a prozkoumat vyhodnocení veřejné nabídky pomocí dvou hodnotících metod, které jsou dány zákonem o veřejných zakázkách.

Seznam použité literatury

Odborné publikace

- [1] OCHRANA, František. *Veřejné služby - jejich poskytování, zadávání a hodnocení*. Redaktorka Iva Kapcová. 1. vyd. Praha : Ekopress, s.r.o., 2007. 167 s. ISBN 80-86119-96-3.
- [2] OCHRANA, František. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek : Ekonomická analýza*. Redaktorka Iva Kapcová. 1. vyd. Praha : Ekopress, s.r.o., 2008. 153 s. ISBN 80-86119-96-3.
- [3] PAVEL, Jan. *Ekonomické aspekty veřejných zakázek*. Praha : Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1260-0.
- [4] ŠTIČKA, Michal. *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. [s.l.] : [s.n.], 2008. 212 s. ISBN 978-80-87123-04-1.

Ostatní dokumenty

- [5] BusinessInfo [online]. 1997-2009 [cit. 2009-03-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/verejne-zakazky-opu/1000818/46143/>>.
- [6] *Kupujte zeleně!* : Příručka pro zadávání veřejných zakázek šetrných k životnímu prostředí. Lucemburk : Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005. 39 s. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_cs.pdf>. ISBN 92-894-9087-X.
- [7] *Ministerstvo životního prostředí ČR : green public procurement* [online]. [1999] [cit. 2008-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.mzp.cz/AIS/web.nsf/pages/green-public-procurement>>.
- [8] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích* [online]. [2003-2006] [cit. 2009-04-05]. Dostupný z WWW: <www.portal-vz.cz>.
- [9] *Transparency International* [online]. [2003-2006] [cit. 2009-04-05]. Dostupný z WWW: <www.transparency.cz>.
- [10] *Veřejné zakázky, Koncesní zákon*. [s.l.] : [s.n.], 2008. 173 s. ISBN 978-80-7208-679-5.
- [11] *Zelené úřadování*. Brno : Step, 2004. 47 s. Dostupný z WWW: <[http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPFHF8O8P43/\\$FILE/Zelene_uradovani.pdf](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPFHF8O8P43/$FILE/Zelene_uradovani.pdf)>.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Podíl veřejných výdajů na HDP	11
Tabulka 2: Celkový počet a objem zadaných veřejných zakázek v ČR za rok 2007 podle zákona o veřejných zakázkách	12
Tabulka 3: Klasifikace dílčích kritérií	31
Tabulka 4: Pořadí nabídek dle kritéria nejnižší nabídkové ceny	36
Tabulka 5: Stanovení vah dílčích kritérií	37
Tabulka 6: Přidělení bodů kvalitativním kritériím	38
Tabulka 7: Hodnocení kritéria kvality a technických parametrů	38
Tabulka 8: Hodnocení kritéria ohledu na životní prostředí	39
Tabulka 9: Hodnocení kritéria nabízených platebních podmínek	39
Tabulka 10: Splnění jednotlivých kritérií u jednotlivých nabídek	39
Tabulka 11: Normalizace hodnot splnění kritérií u jednotlivých nabídek	40
Tabulka 12: Stanovení celkové vážené užítivosti	41
Tabulka 13: Pořadí nabídek na základě ekonomické výhodnosti nabídky	41
Tabulka 14: Porovnání pořadí nabídek při použití různých metod hodnocení	42

Seznam grafů

Graf 1: Podíl veřejných výdajů na HDP	12
Graf 2: Porovnání výše cen přijatých nabídek	36

Seznam příloh

Příloha 1: NABÍDKA FIRMY A.....	50
Příloha 2: NABÍDKA FIRMY B.....	51
Příloha 3: NABÍDKA FIRMY C.....	52
Příloha 4: Proces zadávání veřejných zakázek.....	50
Příloha 5: Schéma vládního sektoru v ČR.....	56

Příloha 1: NABÍDKA FIRMY A

Technické řešení dle zadání :

1. Počítače do počítačové učebny

COMFOR Office I10

- GIGABYTE G31M-S2L, Gb LAN (CCmicro/300W)
- dvoujádrový procesor Intel® Pentium® E2200
- paměť 2GB DDR2-800 (1x 2 GB)
- HDD 160 GB SATAII
- grafická karta VGA,
- síťová karta 10/100/1000
- klávesnice + optická myš
- LCD monitor 20"

Cena s DPH 1ks COMFOR Office I10 + LCD 20"12.692,- Kč

Cena s DPH 18ks COMFOR Office I10 + LCD 20"228.456,- Kč

Dodací a záruční podmínky

Naše firma v minulém období úspěšně spolupracovala a spolupracuje s významnými institucemi a podniky našeho regionu.

Pro naše zákazníky se snažíme připravit vždy maximálně výhodné podmínky s komplexně řešenou problematikou a širokou technickou podporou.

Doba a místo plnění, dodací lhůta:

Místo plnění: adresa uvedená zadavatelem
Dodací lhůta: do 14-ti dnů po podpisu smlouvy

Záruční podmínky:

Záruční doba je 36 měsíců na PC i LCD monitory .

Počítače COMFOR jsou vyráběny podle přísné normy kvality ISO 9001. V ostravském výrobním závodě jsou také dodržovány podmínky pro ochranu životního prostředí dle normy environmentálního managementu ČSN ISO EN 14001:2005

Servis na PC COMFOR zajišťuje naše firma. Oprava je hotova nejdéle do 3 pracovních dní .

Možnosti modifikací, rozšíření a úprav:

Jednotlivé sestavy je možné rozšiřovat dle přání zadavatele. V případě výměny dílů dojde k jejich odkoupení za obvyklé ceny a tedy pouze k úhradě rozdílů dodaného a odebraného materiálu.

PC síť je možné dále modifikovat dle konkrétní potřeby.

Způsob dodání:

Na adresu uvedenou zadavatelem.

Platební podmínky:

Po dodání a převzetí plnění zakázky na základě faktury se splatností 10 dní.

Cenová garance:

Platnost nabídky je vázána na aktuální přepočtení na USD.
Uvedené ceny jsme schopni garantovat pouze krátkodobě .
Pokud nedojde k náhlé změně , jsou ceny platné do 30.11.2008.

Příloha 2: NABÍDKA FIRMY B

Seznam dodávaného zboží :

PC stanice s procesorem Intel (2,8 až 3,2 Ghz), 1GB RAM, 160GB HDD, klávesnice, podložka, myš

v celkovém počtu 18 ks

FS EsprimoE P2530 CD E2200/1GB/160/DVDRW/Linux

Microtower, dvoujádrový procesor Intel® Dual Core E2200 (2,2 GHz, 1 MB cache, 800 MHz FSB) operacní pamet 1024 MB DDR2 667, HDD 160GB (SATA II, 7200 rpm), DVD+-RW DL, grafika + LAN + audio na základní desce, cipová sada NVIDIA MCP73PV, 2x USB 2.0 na předním panelu, Linux Fedora 8, optická myš s kolečkem, klávesnice CZ/SK, záruka na PC 24 měsíců On-Site

Monitor 19" LCD 8ms

v celkovém počtu 18 ks

FS 19" ScenicView A19-3/8ms/800:1/300/VGA/audio

Celkem s DPH: 248.960,-

Cenová nabídka:

Celkem s DPH: 248.960,-

Dodací a záruční podmínky

Doba a místo plnění:

Místo plnění: Obchodní akademie Chrudim

Dodací lhůta do 21 dnů po objednání

Záruční podmínky:

Záruční doba na notebooky2 roky

Záruční doba na veškerá ostatní zařízení.....2 roky

Záruční a pozáruční servis:

- Servis do 24 hodin v pracovní době

Příloha 3: NABÍDKA FIRMY C

I. Technická specifikace:

PC stanice s procesorem Intel (2,8 až 3,2 Ghz), 1GB RAM, 160GB HDD, klávesnice, podložka, myš

v celkovém počtu 18 ks

Monitor 19" LCD 8ms

v celkovém počtu 18 ks

II. Cenová nabídka

PC stanice s procesorem Intel (2,8 až 3,2 Ghz), 1GB RAM, 160GB HDD, klávesnice, podložka, myš

v celkovém počtu 18 ks

Monitor 19" LCD 8ms

v celkovém počtu 18 ks

Celková cena dodávky na místo určení

235.990,- Kč s DPH

V. Dodací a záruční podmínky

Místo realizace zakázky:

Místo realizace: OA Chrudim

Dodací lhůta do 10.12. 2008

Záruky za dodaná zařízení

- PC 2 roky
- Monitory 3 let
- Ostatní podle údaje výrobce

Záruční servis:

- Do 24 hodin (analýza, případné odstranění závady)

Pozáruční servis:

- Servis do 24 hodin

Platební podmínky:

Platba bude provedena ve dvou fázích

1. Zálaha na dodaný materiál ve výši 80% celkové ceny
2. Doplatek zbývajících 20% po dokončení zakázky.

Referenční listina

Naše firma poskytuje hospodářské informace v obchodním věstníku v souladu se zákonem. Podrobné reference z důvodu obchodního tajemství nepodáváme.

Případné doplňkové informace Vám odpoví naši pracovníci.

Příloha 4: Proces zadávání veřejných zakázek

Etapa veřejné zakázky	Cíl	Požadované činnosti	Rizika
Zadávání veřejné zakázky	Zadat transparentním a nediskriminačním postupem veřejnou zakázku za cenu obvyklou v místě plnění	Zadávání veřejné zakázky zadavatelem (§ 2 až § 6), jako nadlimitní, podlimitní (§ 14 a § 15), postupy stanovenými v zákoně (§ 25)	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávné použití postupů - nedodržení finančních limitů předpokládané ceny - nezveřejnění předběžného oznámení veřejné zakázky
Složení hodnotící komise	Posouzení a hodnocení nabídek	Zřízení minimálně pětičlenné hodnotící komise (§ 57)	<ul style="list-style-type: none"> - členové komise nemají předepsané odborné vzdělání nebo odbornou praxi - členové komise nejsou nepodjatí a nezaujatí - členové komise nepotvrdili čestným prohlášením, že nenastaly skutečnosti, pro které by nemohli být členy komise
Podmínky účasti dodavatele v řízení o veřejnou zakázku	Vyloučit z veřejné zakázky subjekty finančně a ekonomicky, technicky a morálně nezpůsobilé	Prokázání splnění podmínek stanovených zadavatelem k účasti na veřejné zakázce (§ 30 až § 37)	<ul style="list-style-type: none"> - nevyloučení uchazeče nebo zájemce, který nespĺňuje podmínky, nebo který neposkytl údaje a informace v rozsahu stanoveném zadavatelem
Kritéria pro zadání veřejné zakázky a vyhodnocování nabídek	Stanovení jasných pravidel a priorit pro vyhodnocení nabídek	V oznámení o vyhlášení metody veřejné zakázky nebo ve výzvě uvést kritéria (§ 31 a § 55)	<ul style="list-style-type: none"> - zadavatel stanovil více kritérií bez pravidel pro účely výběru nejvýhodnější nabídky
Podmínky vyžadování jistoty	Zainteresovat uchazeče, aby neodstoupil od své nabídky	Zadavatel v oznámení podmínek určí podmínky poskytnutí jistoty (§ 47).	<ul style="list-style-type: none"> - v zadávacích podmínkách zadavatel neuvedl podmínky na složení a vrácení jistoty
Zadávací dokumentace	Podrobně vymežit předmět veřejné	Jednoznačné, úplné a nestranné vymezení	<ul style="list-style-type: none"> - zadávací dokumentace neobsahuje požadované

	zakázky	předmětu veřejné zakázky (§ 48 až § 52)	činnosti - uchazeč nebo zájemce doplnil informace po uplynutí stanovených lhůt
Podání nabídky	Zájem uchazeče o podání nabídky	Doručení nabídky ve lhůtě pro podání nabídky (§ 53, § 54 a § 56)	- doručení a akceptování nabídky doručené po lhůtě - uchazeč předloží více jak jednu nabídku - uchazeč měnil a doplňoval předloženou nabídku po lhůtě
Otevírání obálek s nabídkami	Zabezpečit transparentnost při práci s předloženými nabídkami	Otevření obálek v termínu uvedeném v oznámení zadávacího řízení (§ 59 až § 61)	- komise neotvírala obálky na místě a v čase uvedeném v oznámení - komise zařadila do hodnocení i neúplnou nabídku při mimořádně nízké nabídkové ceně nepožádala komise uchazeče o vysvětlení ve stanovené lhůtě komise nese-psala protokol o otevírání obálek nebo sepsala neúplný protokol nebo protokol nepodepsali všichni členové komise
Hodnocení nabídek	Vybrat nejvhodnější nabídku	Hodnocení nabídek podle kritérií stanovených v oznámení (§ 62 až § 64)	- neprovedení hodnocení nabídek podle stanovených kritérií - při kritériu nejnížší nabídkové ceny není postupováno ve smyslu § 61 - zpráva o posouzení nabídek není podepsána všemi členy hodnotící

			komise
Oznámení o výsledku vyhodnocení nabídek	Oznámení uchazečům o jejich úspěchu resp. neúspěchu	Zaslání rozhodnutí o vyhodnocení pořadí nabídek všem uchazečům (§ 65)	<ul style="list-style-type: none"> - neoznámení výsledku vyhodnocení nabídek neúspěšným uchazečům - oznámení neúspěšným uchazečům bez uvedení důvodů, proč neuspěli
Uzavření smlouvy	Zajistit realizaci veřejné zakázky na dodávky, služby nebo stavební práce	Uzavření smlouvy s vybraným uchazečem (§ 66)	<ul style="list-style-type: none"> - zadavatel uzavřel smlouvu v kratší lhůtě než je stanoveno zákonem - smlouva nebyla uzavřena v souladu s nabídkou - zadavatel nevzal v úvahu námitku kteréhokoliv uchazeče nebo zájemce k přidělení veřejné zakázky
Uveřejnění výsledku zadávacího řízení	Informovat o uzavření smlouvy, na základě které se veřejná zakázka uskuteční	Uveřejnit informaci o uzavření smlouvy ve stanovených lhůtách (§ 67)	- neuveřejnění informace o uzavření smlouvy ve stanovených lhůtách a předepsaným způsobem
Zrušení zadávacího řízení	Zrušit zadávací řízení jestliže nebyla podána žádná nabídka, všichni uchazeči byli vyloučeni, v důsledku podstatné změny okolností, které zadavatel nemohl předvídat a ani je nezpůsobil, smlouvu odmítne uzavřít uchazeč ve třetím pořadí	Zrušení zadávacího řízení při splnění stanovených podmínek (§ 68)	- zadavatel neuveřejnil ve stanovené lhůtě a s uvedením důvodů zrušení zadávacího řízení nebo odmítnutí doručených nabídek
Uchování dokumentace o zadávání veřejné zakázky	Uchovat veškerou dokumentaci o zadání veřejné zakázky	Uchování veškeré dokumentace o zadání veřejné zakázky u zadavatele po stanovenou dobu (§ 71)	<ul style="list-style-type: none"> - zadavatel uchová doklady ve lhůtě kratší než pět let - zadavatel vede nekompletní dokumentaci

Zdroj: MFČR

Příloha 5: Schéma vládního sektoru v ČR

